

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ พฤติกรรมการใช้ยาและยาเสพติดของชาวบ้านห้วยน้ำดัง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ : ความคิดเห็นของครอบครัวผู้ติดยาและเอโรอื่นที่มีต่อการป้องกันและการบำบัดรักษา

ชื่อผู้เขียน นางเกษร สมพฤกษ์

สาขาวิชาเภสัชศาสตร์มหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ จิรศักดิ์	คำบุญเรือง	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประไพศรี	ช่อนกลิ่น	กรรมการ
อาจารย์ พงศ์เทพ	วิวรรธนะเดช	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาและยาเสพติดของชาวบ้านห้วยน้ำดัง อำเภอแม่แตงจังหวัดเชียงใหม่ พร้อมทั้งศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครอบครัวผู้ติดยาและเอโรอื่นที่มีต่อการป้องกันและการบำบัดรักษาการติดยาและเอโรอื่น ศึกษาในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - กันยายน 2534 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล ประชากรศึกษาได้แก่ ผู้นำครอบครัว (ชายหรือหญิง) ของผู้ติดยาและเอโรอื่น จำนวน 58 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและคิดเป็นค่าร้อยละ โดยการแจกแจงแบบคร่าว ๆ ผลการศึกษาพบว่า

1. ลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษาเป็นชาวเขาเผ่าลีซอ ร้อยละ 75.9 เป็นเพศชาย ร้อยละ 53.4 และเพศหญิง ร้อยละ 46.6 อายุระหว่าง 15-17 ปี ได้รับการศึกษาค่อนข้างต่ำ

และพบว่าไม่ได้รับการศึกษาเลยร้อยละ 89.7 รายได้ของครอบครัวอยู่ระหว่าง 1000-30,000 บาท ต่อปี ครอบครัวส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 2001-3000 บาท/ปี ซึ่งถือว่าไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายในครัวเรือน (ร้อยละ 31) ครอบครัวทั้งหมดเคยใช้เงินมาก่อน และมีการใช้เฮโรอีนในครัวเรือนเพียงร้อยละ 29.3 ในครอบครัวที่ศึกษาทั้งหมดมีผู้ติดฝิ่นร้อยละ 62.1 (36/58) ติดเฮโรอีน ร้อยละ 17.2 (10/58) ติดทั้งฝิ่น และเฮโรอีนร้อยละ 20.7 (12/58) เหตุผลที่ใช้ยาเพราะต้องการทดลองร้อยละ 74.1 ครอบครัวที่เคยมีโรฝิ่น เป็นของตัวเองร้อยละ 72.4 แต่ปัจจุบันลดลงเหลือเพียงร้อยละ 3.4 เท่านั้น

2. ความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันการติดฝิ่น ส่วนใหญ่เห็นว่าควรป้องกันไม่ให้มีการขายฝิ่นในหมู่บ้าน ร้อยละ 66.5 ไม่ควรใช้ฝิ่นในงานสังคมหรือพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น งานศพ และงานแต่งงาน ไม่ควรใช้ฝิ่นต้อนรับแขก และไม่ควรมีฝิ่นเป็นค่าจ้าง ร้อยละ 87.9 และร้อยละ 81.0 ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันการติดเฮโรอีน ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรใช้เฮโรอีนเป็นค่าจ้าง ร้อยละ 91.4 ไม่ควรให้มีการขายเฮโรอีนในหมู่บ้าน ร้อยละ 72.4 ทั้ง ๆ ที่ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการซื้อขายเฮโรอีนในหมู่บ้านแต่เมื่อพบเห็นแล้วไม่กล้าแจ้งผู้ใหญ่วillage เพราะกลัวถูกทำร้าย และกลัวถูกข่มขู่ ร้อยละ 84.5

4. ความคิดเห็นต่อการบำบัดรักษาการติดฝิ่น และเฮโรอีน ส่วนใหญ่เห็นว่าในการบำบัดรักษานั้น สมาชิกในครอบครัวและญาติควรให้การสนับสนุน โดยทำงานแทนเมื่อผู้ติดฝิ่นไปรับการบำบัดรักษา และควรเอาใจใส่ในเรื่องอาหารการกิน ตลอดจนคอยเป็นพี่เลี้ยงดูแลในเรื่องอื่น ๆ ร้อยละ 79.7 และเห็นว่ากรรมการหมู่บ้านควรช่วยเหลือหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ในการบำบัด รักษาผู้ติดฝิ่นและเฮโรอีน ร้อยละ 70.7

ในการติดตามผลเพื่อป้องกันการเสพยาหลังการบำบัดรักษานั้น เห็นว่าสมาชิกในครอบครัวควรให้การสนับสนุน โดยการดูแลไม่ให้มีการใช้ฝิ่นในหมู่บ้านอีก หากทางป้องกันไม่ให้ไปติดต่อกับเพื่อนที่เสพยาและเฮโรอีน ร้อยละ 75.9 หากพบเห็นว่ามีมีการกลับมาเสพยาอีกควรแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกรรมการหมู่บ้าน เพื่อป้องกันไม่ให้มีการเสพยาในหมู่บ้านอีกต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ได้เป็นแนวทางให้เห็นว่าความเชื่อดั้งเดิมของชาวเขายังเชื่อว่าฝิ่นสามารถช่วยในการรักษาแผลได้ ทำให้ใช้หายเร็วได้เป็นอย่างดี ช่วยผ่อนคลายความเครียด และยึดถือประเพณีจะต้องใช้ฝิ่นในงานสังคมและพิธีกรรม ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาค่าเสพยาติดนี้ควรจะต้องหาหนทาง

ที่จะเปลี่ยนแนวความคิดเดิมดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้ผืนเพื่อการรักษาโรค ควรจะให้
ชาวเขาได้รู้และเข้าใจว่าการรักษาโรคนั้น ควรใช้ยาชนิดอื่นที่เหมาะสมกว่าหรือไปรับการรักษาจาก
สำนักงานสุขภาพชุมชน ผู้ที่จะทำหน้าที่เหล่านี้ได้ดี และเหมาะสมควรจะเป็นพนักงานสุขภาพชุมชน
ผู้สื่อข่าวสาธารณสุขและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่
ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้ยาเพื่อการรักษาอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่มีอิทธิพลในการซื้อขายยา
เสพติดยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องได้รับการแก้ไขให้หมดไปด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

Independent Study Title   Medicine and Drug Users Behavior in Huay
                                       Num Dung Village, Mae Tang District,
                                       Chiang Mai Province : Opinions about
                                       Prevention and Treatment in Families of Opium
                                       and Heroin Addicts.

Author   Mrs. Kesorn Sompruk

M.P.H.   Master of Public Health

Examining Committee :

Assoc. Prof. Chirasak Khamboonruang	Chairman
Assist. Prof. Prapaisri Songlin	Member
Dr. Pongthep Wiwathanadej	Member

Abstract.

The objectives of this study were to determine the opinions about prevention and treatment of opium and heroin addiction among family of hilltribe addicts. The study was conducted during February through September 1991. The total number of subjects was 58 and all were either husbands or wives of the opium and heroin addicts. Data was obtained by interview. Results were analysed using percentile and arithmetic means by total enumeration. The results were as following:-

- 1) The subjects were Lisu consisting of 75.9 % of a total population of the village. They were 53.4 % males and 46.6 % females. The age range was 16 to 70 years old. Their education standard was low as 89.7 % of them had never attended school. Their income ranged from Baht 1,000 to 30,000

per year. Most of the families (31.0%) had income of Bath 2,000-3,000 per year which was regarded as insufficient. All families had used opium except 29.3 % had used heroin. The proportion of each drug used was revealed as 62.1 % opium, 17.2 % heroin and 20.7 % for both. The reason for drugs usage was mainly curiosity (74.1%). Subjects who had at anytime possessed opium fields were 72.4 % but at only two (3.4%) retained them at the time of the study.

2) With regard to the opinions of prevention of opium addiction, most of subjects expressed the opinion that opium trafficking in the village (65.5%) should be prohibited. The opinion that opium should not be used for ceremonial receptions in social activities i.e. funeral and wedding ceremonies was expressed by 87.9 %. That the use of opium in exchange of labour, should not be introduced was stated by 81.0 %.

3) With regard to the opinions of prevention of heroin addiction, 91.4% proposed that the drug should not be used for labour exchange. Although 72.4% did not agree with heroin trafficking in the village, they were nevertheless reluctant to inform the village head man when this occurred because of the fear of being threaten or slayed.

4) Concerning opinions about the treatment of drug addiction, 79.7 % proposed that addicts' relatives should take over routine responsibilities and provide food during the treatment. It was also recorded that 79.7 % agreed to physically and mentally support addicts who were receiving treatment. In addition the families and relatives (70.7 %) suggested that the village committee should cooperate with the mobile clinic while providing a service in that village.

To prevent the relapse, follow-up is necessary. Relatives agreed to take responsibility. Measures included prohibiting ex-addicts any association with their addicted friends (75.9 %). Any indication of drug abuse should be reported to the village committee or government sectors to reinforce a law for punishment.

This study demonstrated that hilltribes still believe opium can be effectively used as a medicine to treat various physical illness and to relieve stress. Opium is still used for receptions in various social and traditional hilltribe ceremonies. In order to prevent drug addiction in the village, it is proposed that these beliefs and behavior, particularly the use of opium as a medicine, need to be altered. It is suggested that health education aimed at convincing hilltribes to use modern medicine should be promoted. The villagers should be encouraged to attend the village health center when feeling unwell. A cooperation between the communities and local health workers i.e. village health volunteers and village health communicators who will be responsible for providing a proper knowledge and health education, is actively required. In addition the problem of drug trafficking in the village which there by influences drug addiction should be solved by gradual elimination.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved